

BPPV v praxi

MUDR. IVETA CSEKESOVÁ

CENTRUM PRE PORUCHY ROVNOVÁHY, NEMOCNICA AGEL KOMÁRNO

VYLÚČENIE ZODPOVEDNOSTI

„Rečník dostal odmenu od spoločnosti Viatris. Všetky názory a vyhlásenia obsiahnuté v tomto materiáli a/alebo ktoré uviedol rečník, sú názormi a vyhláseniami rečníka, ktoré vyplývajú z jeho znalostí, výskumu, klinických a odborných skúseností a rečník za ne nesie plnú zodpovednosť. Celý obsah je podľa potreby chránený autorským právom, ochrannými známkami a inými právami duševného vlastníctva, vo vlastníctve alebo s licenciou udelenou spoločnosti Viatris alebo jej pridruženým spoločnostiam. Materiál a všetky vykonané vyhlásenia sú určené pre zdravotníkov, nesmú sa ďalej distribuovať, kopírovať ani zverejňovať. Informácie obsiahnuté v tomto materiáli a všetky poskytnuté vyhlásenia sa poskytujú len na vzdelávacie účely. Majú všeobecnú povahu a nepredstavujú lekárske rady alebo odporúčania, diagnostické alebo liečebné vyhlásenia v súvislosti s akýmkoľvek individuálnym lekárske prípadom. Každý pacient musí byť vyšetrený a poučený jednotlivo a tieto informácie nenahrádzajú potrebu takéhoto vyšetrenia a/alebo poradenstva ako celku alebo čiastočne. Spoločnosť Viatris neposkytuje zdravotnú starostlivosť. Každý lekár pri diagnostike a liečbe jednotlivých pacientov používa svoj vlastný nezávislý úsudok.

Farmakovigilančné prehlásenie:

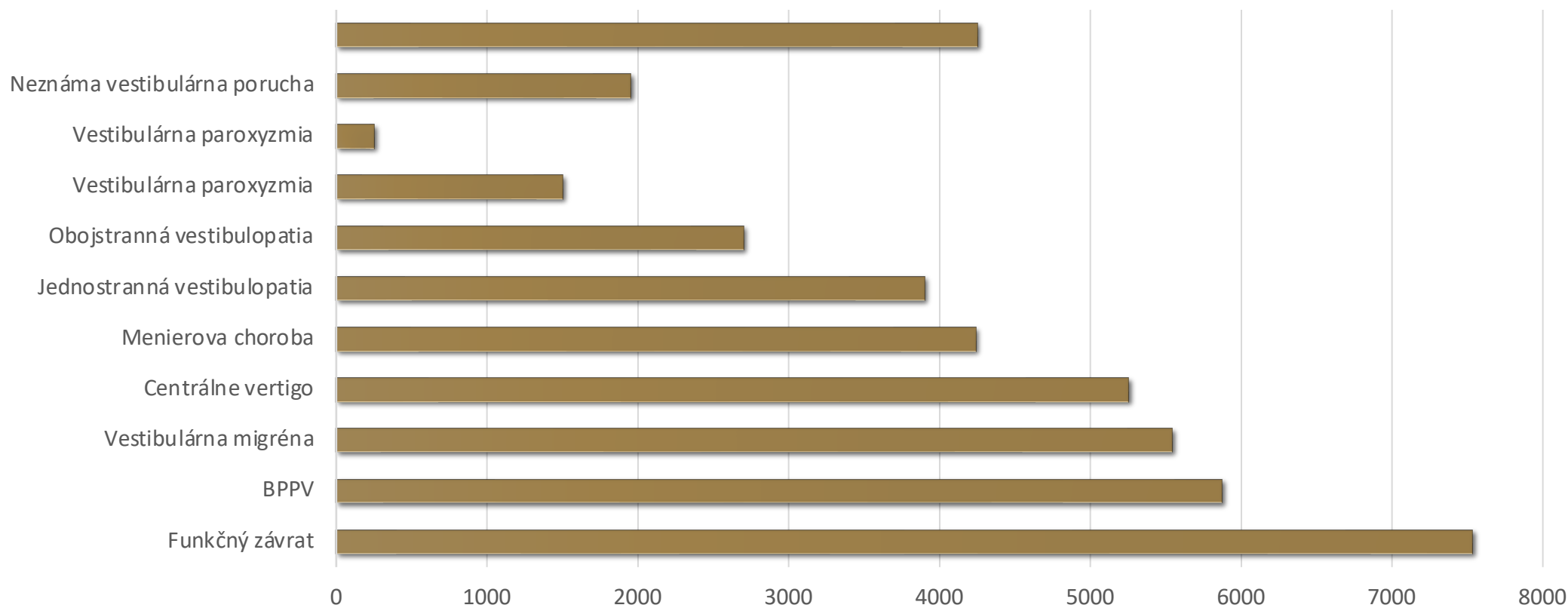
“Prednášajúci prehlasuje, že všetky prípadné **nežiaduce udalosti/špeciálne situácie** súvisiace s produktami spoločnosti Viatris, uvedené v tejto prezentácii boli hlásené priamo farmakovigilančnému oddeleniu spoločnosti Viatris Slovensko: pv.slovakia@viatris.com, +421 917 337 974. Prednášajúci ďalej prehlasuje, že v prípade výskytu **nežiaducich udalostí/špeciálnych situácií**, uvedených v tejto prezentácii, ktoré sa týkajú iných držiteľov rozhodnutia o registrácii liekov, prednášajúci ich nahlási(l) príslušnému držiteľovi alebo Štátnemu ústavu pre kontrolu liečiv pred zverejnením tejto prezentácie.“

Vyhlásenie o konflikte záujmov autora

Deklarujem potenciálny konflikt záujmov

Forma finančného prepojenia	Spoločnosť
Participácia na klinických štúdiách/firemnom grante	
Nepeňažné plnenie (v zmysle zákona)	
Prednášajúci	Viatrix
Akcionár	
Konzultant/odborný poradca	x
Ostatné príjmy (špecifikovať)	

Výskyt vestibulárných syndrómov u 45 595 pacientov ošetrovaných ambulantne pre závrat

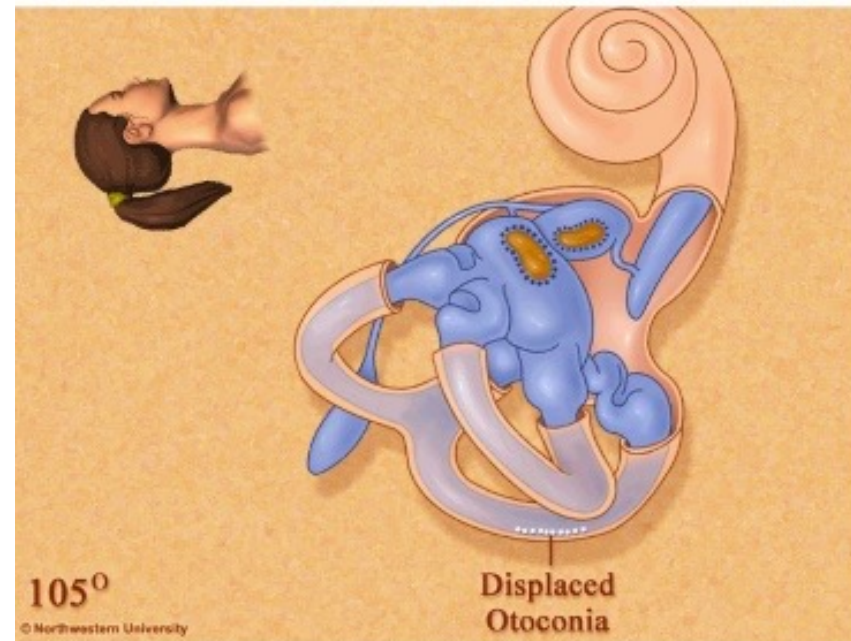

Strupp, Brand, Dietrich / 2023/ Vertigo and Dizziness, 3rd edition Springer Nature, London

Kanalolitiáza

Kupulolitiáza

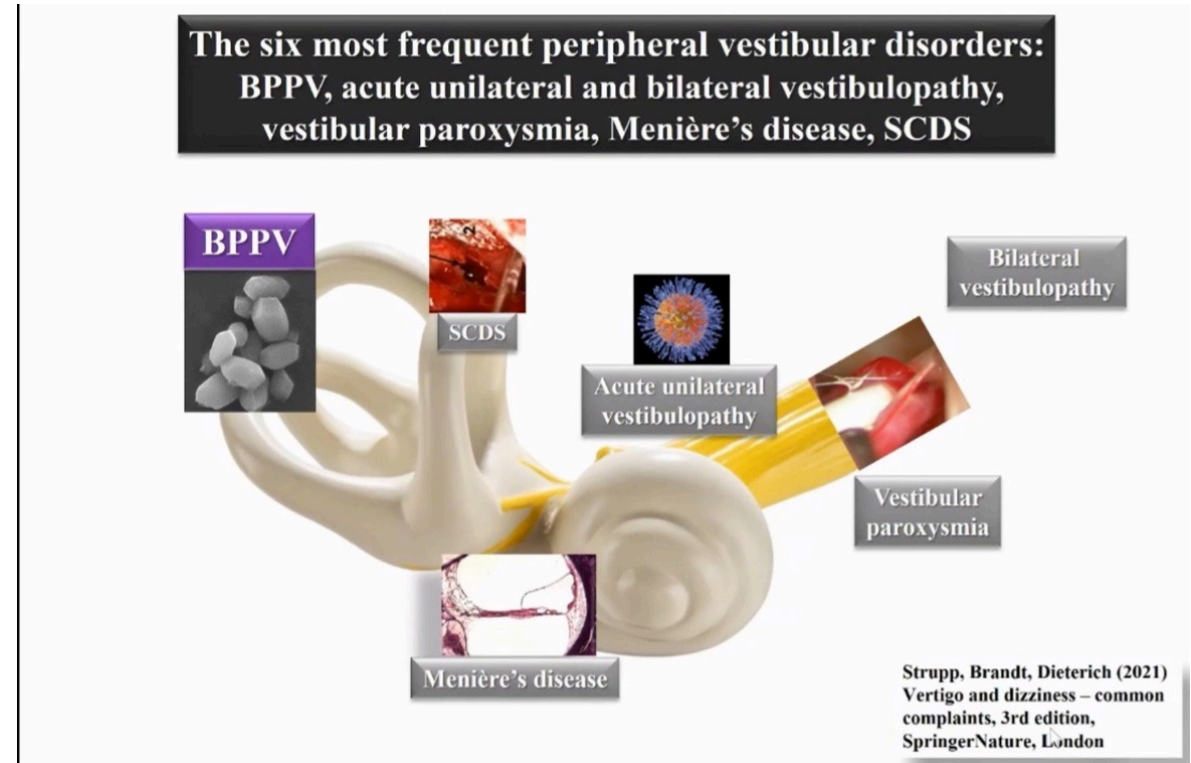
- SCC: 90% posterior, 5-10% horizontal, 2% anterior
- predominantne vpravo
- otokónie-pochádzajú z utrikula / oVEMP

BPPV

- Najčastejšia príčina PVS
- Prevalencia 2,5-10%, Incidencia: 0.6%
- KO: krátke rekurentné ataky vertiga, typicky ráno
- 1. epizóda - „katastrofa“
- 95% idiopatické
- Zvýšené riziko: stárnutie, úraz, iné ochorenia VS
- Riziko rekurencie: 50%
- **Pri správnej dg dobre liečiteľné**

Diskusia

Je BPPV naozaj benígne ?

Kto by ho mal liečiť ? Môže repozíciu vykonať nelekár ?

Môžem pacientovi poškodiť ?

Ako postupovať v prípade rezistencie na liečbu?

Kedy indikovať MR ?

Kazuistika: 2

Kazuistika 1:

OA: 80 ročná pacientka: ICHS, art. hypertenzia, gonartróza, koxartróza, stav po TEP pravej koxy a TEP ľavého kolena.

SA: Žije sama

TO: Od mladosti trpí na závraty, ktoré sú rotačného charakteru, zjavujú sa sporadicky 1-2x do roka, bez sluchovej komponenty. Doteraz tomu neprisovala väčší význam, dlhodobo užívala Betahistín a mala sa dobre. S narastajúcim vekom pozoruje zhoršenie stability, opakovane spadla, doteraz však bola celkom samostatná. Pred 6 mesiacmi si pri páde zlomila driekový stavec a odvtedy je plne odkázaná na pomoc príbuzných. Udáva neschopnosť pohybu pre neustály pocit závratu. Bojí sa niekam ísť, nakoľko má pri chôdzi pocit akoby stúpala na vode... Po dome prejde s FB, nevarí, pri osobnej hygiene potrebuje pomoc.

ON vyšetrenie:

VNG: bez Sp Ny, okulomotorika v norme. Posturálne titubuje do strán, pocit ťahu dozadu.

VHIT: gain SCCL I. sin: 0,56, SCCL I. dx: 0.70

Polohovo: pozit. Dix- Hallpike I. dx

Z: Bilaterálna vestibulopatia

BPPV SCCP I. dx

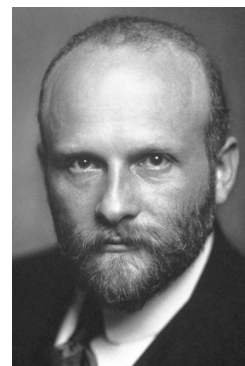
Kombinovaná prucha stability

1920 - prvá zmienka Dr.Karlefors, asistent R. Bárányho

1952 - M.Dix, Ch.D. Hallpike-BPPV, DH test

1980 - J. Epley manéver

1980 - A.Semont- manéver

Zhoršená kvalita života, poruchy spánku, úzkosť, depresia

Prechod do chronického stavu, **PPPD**

Zvýšené riziko úrazov, pádov /vyšší vek, rizikové povolanie

Dlhodobá PN

Úskalia dg a liečby

- **Nevyšetrený pacient** – chýba vyšetrovacie lôžko, dominantne iné- verebrogénne ťažkosti
- **Problém stanoviť dg**
Typická anamnéza + netypický Ny, zraková fixácia, malá nálož detritu v SCC, multikanálové postihnutie
Nejednoznačná, netypická, zavádzajúca anamnéza – starší pacienti / pády /
- **Jednoznačný dg záver**
Medikamentózna liečba bez repozície
Transpozícia detritu do iného SCC
Rekurentná forma
Postotolitová dizziness
Sekundárna funkčná porucha , + iná vestibulárna porucha
- **Nesprávne vykonaný manéver**

Kanalolitiáza zadného SCC

/ pc BPPV

<http://jvr-web.org/>

A. Opakované závraty polohovo provokovaného vertiga alebo závrativosti spúšťané ulíhaním, alebo pretáčaním sa v supinovanej polohe

B. Trvanie záchvatu do 1 min.

C. Polohou navodený Ny s latenciou niekoľkých sekúnd Dix- Hallpike alebo Semontovým

diagnostickým manévrom. **Nystagmus je kombináciou torzného a vertikálneho Ny s horným pólom oka bijúcim**

k nižšie položenému uchu a vertikálnou komponentou bijúcou nahor / k čelu/

typicky trvá < 1 minútu

D. Nezaklasifikované ako iné

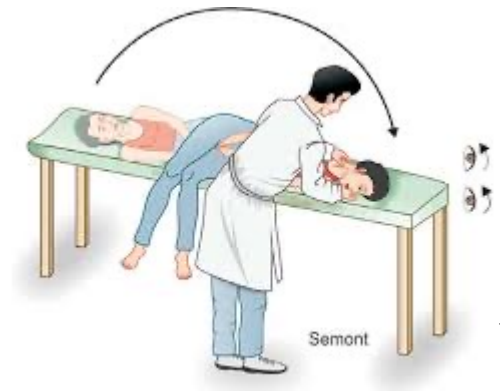

Liečba:

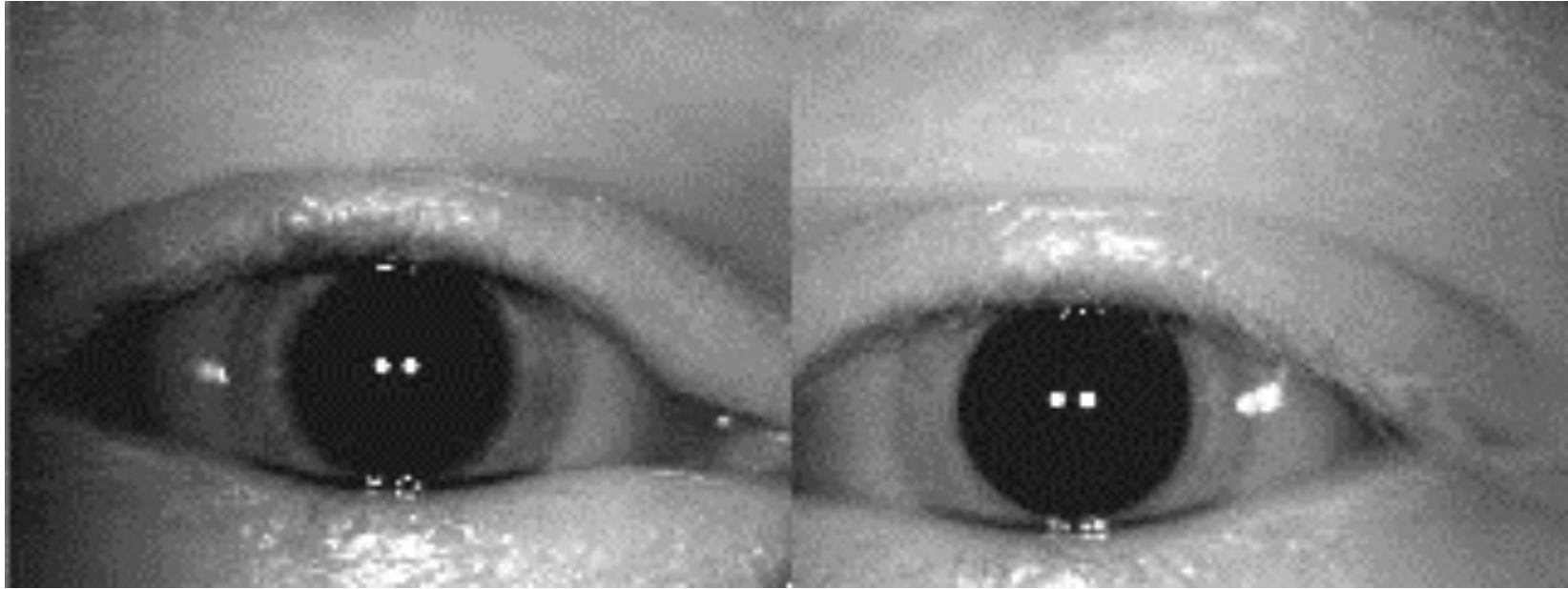
- Kanalolitiáza: Epley manéver, Semont+ manéver
- Kupulolitiáza: príznaky viac ako 1 min. th: , head shake, vibrácia na mastoid, potom ako kanalolitiáza
- 2 dni neulíhať vodorovne, nepredkláňať

Kanalolitiáza horizontálneho SCC/ hc BPPV

- A. Ataky polohou navodeného vertiga alebo závrativosti provokované ulíhaním alebo pretáčaním sa v supinovanej polohe
- B. Trvanie < 1 min.
- C. Polohou navodený nystagmus vyvolaný s krátkou latenciou alebo bez latencie supine- roll testom, bijúci horizontálne k nižšie položenému uchu s hlavou na ktorejkoľvek strane-
geotropný smer meniaci nystagmus < 1 min
- D. Nezaklasifikované ako iné

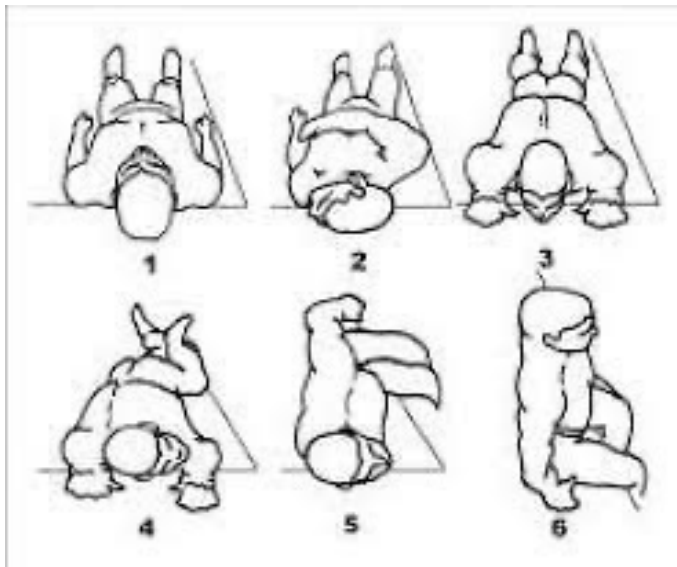

Liečba:

- Postihnutý je kanál s intenzívnejším nystagmom
- **Modifikovaný Roll test**, prolongovaná poloha na zdravej strane

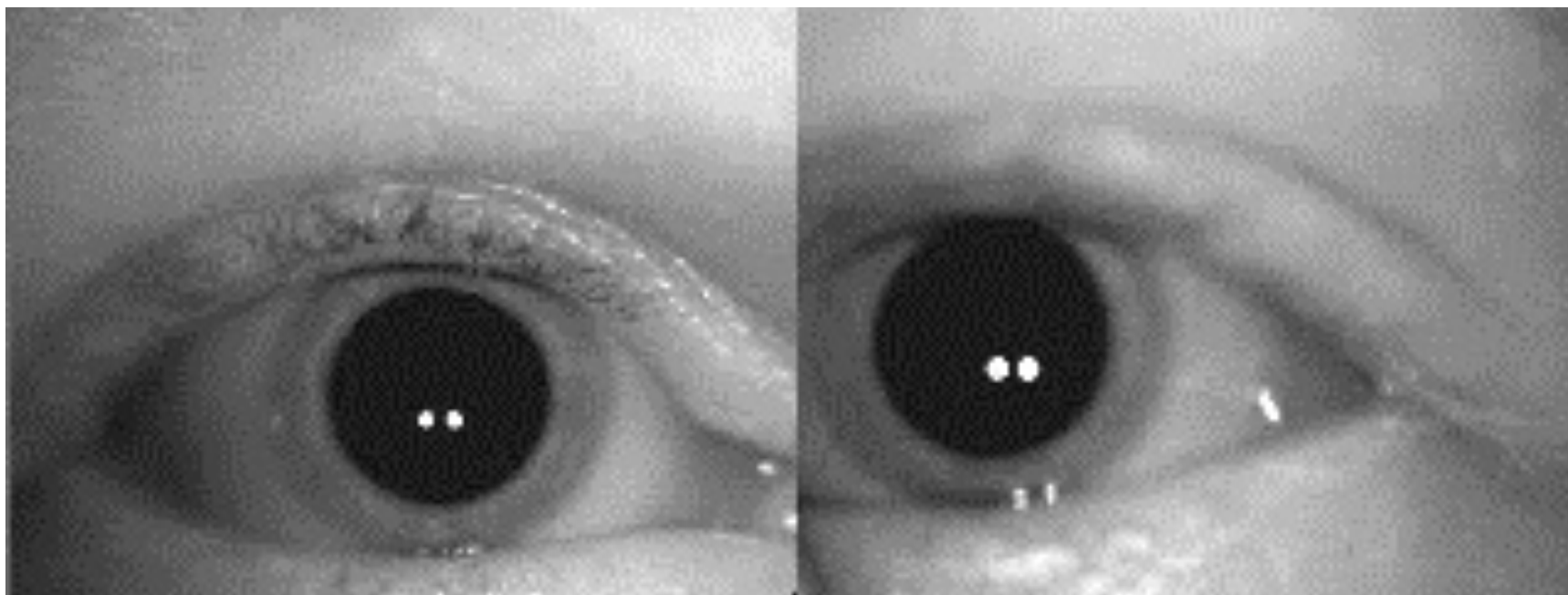

Kupulolitiáza horizontálneho SCC/ hc BPPV cu

- A. Ataky polohou navodeného vertiga alebo závrativosti provokované ulíhaním alebo pretáčaním sa v supinovanej polohe
- B. Trvanie < 1 min.
- C. Polohou navodený nystagmus vyvolaný s krátkou latenciou alebo bez latencie supine- roll testom, bijúci horizontálne k vyššie položenému uchu s hlavou na ktorejkoľvek strane- apogeotropný smer meniaci nystagmus < 1 min
- D. Nezaklasifikované ako iné

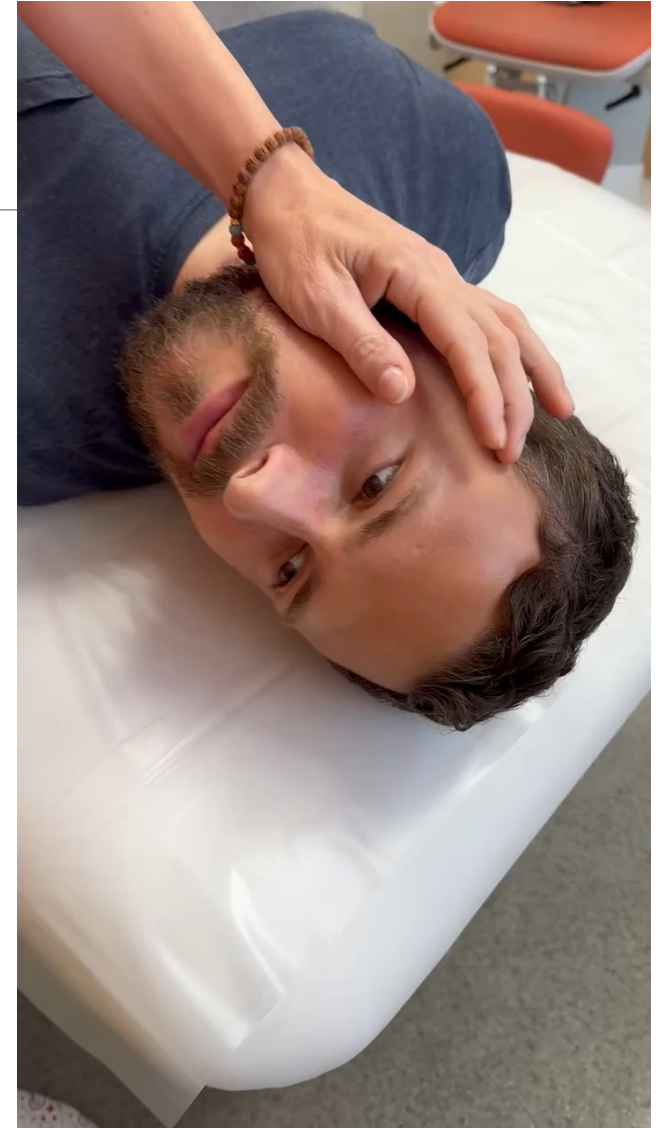

Liečba:

- Postihnutý je kanál s menej intenzívnym nystagmom
- **Head shake**- transverzia na kanalolitiázu,
- **Modifikovaný Roll test**
- prolongovaná poloha na zdravej strane

Kanalolitiáza predného SCC/ ac BPPV

A: Opakované ataky polohou navodeného vertiga alebo závrativosti provokovanej **ulíhaním alebo pretáčaním sa v supinovanej polohe**

B. Trvanie ataku < 1 min.

C. Polohou navodený nystagmus vyvolaný **ihneď alebo po niekoľkých sekundách**

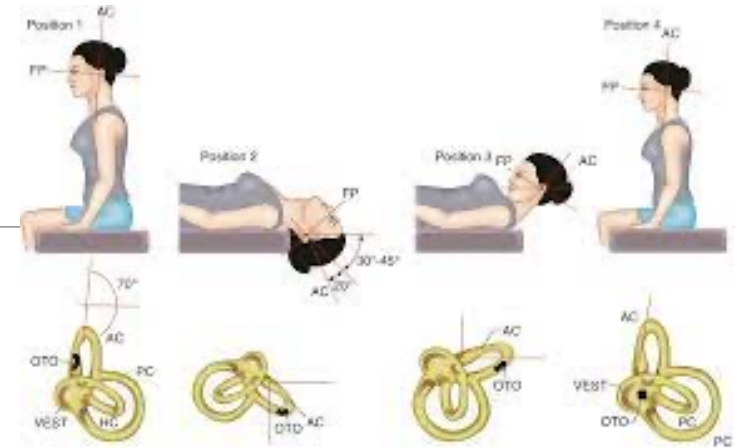
Dix Hallpike manévrom (na jednej alebo oboch stranách) alebo v supinovanej polohe a tzv. head-hanging position, **bijúci predominantne vertikálne dole** v trvaní < 1 min.

D. Neklasifikované ako iné

Liečba:

- Modifikovaný Yacovino manéver

Iná liečba

Hospitalizácia ?
Watch and wait
Canal plugging
Singular Nerve Section

Dif. dg

- **Hemodynamická ortostatická hypotenzia**
vyšší vek: AH, PNP, ochorenia CNS, PNS, Schnellongov test
- **Otolitová „dizziness“**
- Sy kompresie arteria vertebralis
- Sy 3.mobilného okna
- Vestibulárna paroxyzmia
- Paroxysmal brainstem atacs
- **Centrálne polohové vertigo/ atypický Ny**
- Ataky paniky

Centrálny polohový nystagmus

Smer nekorešponduje s rovinou testovaného SCC

Pacientov stav sa nezlepšuje po terapeutických reпозиčných manévroch

Etiológia:

Patológia CC prechodu, , úrazy hlavy, SM, hypovitaminóza B12, vaskulárne lézie v oblasti mozgového kmeňa, paraneoplastický proces, autoimunitné postihnutie CVS

Pacient vykazuje známky inej okulomotorickej a / alebo neurologickej dysfunkcie

Syndróm 3. mobilného okna

Najčastejšie po úraze hlavy, barotraume, ušnej OP,

Nešpecifická instabilita, tinitus, pacient počuje pohyb očí, autofónia

Nystagmus pri DH teste – vertikálny dole bijúci s pomalou zložkou dohora

AUDIO: prevodová alebo zmiešaná porucha sluchu

DG: anamnéza, + fistulový test

Nystagmus pri DH teste – vertikálny dole bijúci s pomalou zložkou dohora

HRCT spánkovej kosti

Th: konzervatívna, canal plugging

Hemodynamická ortostatická závrativost

- závrat vyvolaný zmenou polohy
- zhoršenie kognitívnych schopností, rizika pádu a CMP najmä u starších
- RF: vyšší vek, hypertenzia, neuropatia, DM, ochorenia CNS, PNS, vestibulárna dysfunkcia

HEMODYNAMICKÉ ORTOSTATICKÉ VERTIGO

PRAVDEPODOBNÉ H-O VERTIGO

A. 5 a viac epizód závrativosti, instability alebo vertigo vyvolané vstávaním (ležanie-sed- postavenie sa, sed- postavenie sa)

B. OH, POTS alebo synkopa zaznamenané počas státia

C. Nezaklasifikované ako iné

A. 5 a viac epizód závrativosti, instability alebo vertigo vyvolané vstávaním (ležanie-sed- postavenie sa, sed- postavenie sa)

B. Aspoň jeden sprievodný príznak:
generalizovaná slabosť, únavnosť
potiaže so sústredením sa , myslením
zastreté videnie, tachykardia, palpitácie

C. Nezaklasifikované ako iné

Hemodynamická ortostastická závrativosť

Hemodynamic orthostatic dizziness /vertigo

Published: 25 July 2019

POTS:

Včasná forma autonómnej dysfunkcie

P: zvýšenie o 30, alebo viac ako 120/min., mierna hypotenzia

Schellongov test: Nadmerný pokles TK pri ortostáze : dysfunkcia autonómneho NS

Systolický TK viac ako 20 mmHg

Diastolický TK viac ako 10 mmHg do 3 minút

TH: príčinná, režimové opatrenia- zvýšenie príjmu tekutín, soli, spánok s vyvýšenou polohou hlavy

Je benígne polohové paroxyzmálne vertigo naozaj benígne?

Zvýšené riziko pádov

Obmedzovanie aktivít

Dlhodobá PN, socioekonomický vplyv

Rozvoj PPPD, úzkosti, depresie

Poruchy spánku

Ako úspešne vyliečiť BPPV?

Cielené vyšetrenie vestibulárneho aparátu	21,06 €
Kontrolné vyšetrenie vestibulárneho aparátu	21,06 €
Vestibulárna rehabilitácia - edukácia, realizácia reпозиčných manévrov, nácvik chôdze	45,25 €

Orientačné vestibulárne vyšetrenie- Sp Ny, HIT, polohové vyšetrenie

Reposisičný manéver 2x 1 kanálik

Kontrola pacienta

Vestibulárna rehabilitácia- autotrénig: 1-3 x 2 opakovania /d do ústupu ťažkostí

Pri nezlepšení myslieť na transpozíciu detritu, rozvoj otolitovej závrativosti PPPD alebo iný typ vestibulárnej poruchy

Bertec IVR
Dynamická posturografia
Imerzná virtuálna realita
Od 1.10.2024 CPPR Nemocnica Agel KN

iveta.csekesova@nko.agel.sk

Bez úhrady ZP

www.bezzavratov.sk

Diskusia

Je BPPV naozaj benígne ?

Kto by ho mal liečiť ? Môže repozíciu vykonať nelekár ?

Môžem pacientovi poškodiť ?

Čo robiť ak má pacient ťažkosti a ja nič nevidím ?

Ako postupovať v prípade rezistencie na liečbu?

Kedy indikovať MR ?
